

GEOGRAFIJA_2 TEMA

Temos pavadinimas

Oranžinė – nuo molio, geležies rūdos, gintaro iki keramikos ir juvelyrikos

Temos santrauka ir pagrindinis tikslas

Ši tema skirti susipažinti su Lietuvoje iškasamais ar kitaip gaunamais ištekliais, kuriuos galime susieti su oranžine spalva. Temoje vaikai ne tik skaitys tekstus ir peržiūrės vaizdus, bet ir peržiūrės šiai platformai sukurtą video bei atsakys į pateiktus atviro ir/ar uždaro pobūdžio klausimus.

Raktiniai žodžiai

Oranžinė spalva, iškasenos, gintaras, titnagas, balų rūda.

Svarbūs aspektai

Kalbinis lygmuo ir kiti aspektai, į ką svarbu atkreipti dėmesį	A - pagrindinis - B - tarpinis - C - pažengęs Tyrinėjimas 1 – A/B (video titrai anglų kalba) Tyrinėjimas 2 – B (tekstas apie gintarą gali būti skaitomas anglų kalba) Tyrinėjimas 3 – C Tyrinėjimas 4 – B Tyrinėjimai tinkami/gali būti pritaikomi skirtingoms amžiaus grupėms.
Laikas pasiruošimui ir į ką svarbu atkreipti dėmesį ruošiantis temai	Iki 50 min. Tyrinėjimai gali būti atliekami kita seka, nei pateikta šioje temoje. Platforma leidžia praleisti vieną tyrinėjimą ir vėliau prie jo vėl sugrįžti. Svarbūs žingsniai: <ul style="list-style-type: none">• Užsiregistravimas į edukacinę platformą;• Temos tyrinėjimų peržiūrėjimas ir tyrinėjimų sekos susidėliojimas;• Reikiamų (ar papildomų) priemonių pasirengimas; <i>Siekiant kiekviename tyrinėjime plačiau paanalizuoti tam tikrus aspektus, pateiktą papildomą informaciją peržiūrėti kartu su vaikais arba pasiūlykite vaikams panagrinėti ją dar prieš tyrinėjimus.</i>
Laikas, skirtas temai	Apie 1 val. su įžanga ir temos aptarimu/įsivertinimu tuo atveju, jei vaikai visus keturis tyrinėjimus daro savarankiškai ir vieną po kito. Aptarimus su vaikais galite atlikti po kiekvieno tyrinėjimo, arba jiems atlikus visus keturis tyrinėjimus: <i>Preliminarus tyrinėjimų laikas (įtraukiant aptarimus po kiekvieno):</i> Tyrinėjimas 1 – iki 10 min. Tyrinėjimas 2 – iki 15 min. Tyrinėjimas 3 – iki 20 min. *(tuo atveju, jei vaikai atidžiai skaitys visus pateiktus tekstus ir žiūrės video, tyrinėjimo atlikimo laikas gali būti ilgesnis) Tyrinėjimas 4 – iki 15 min.

Priemonės, kurias galima naudoti temai	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacinė platforma • Kompiuteriai arba mobilieji telefonai tyrinėjimams atlikti • Papildoma medžiaga/nuorodos, kurią analizuoja besimokantieji
Papildomos nuorodos, kurios padės tyrinėjimus dar labiau praplėsti/pagilinti	<p>2 tyrinėjimui apie gintarą gali būti naudojama ar rodoma papildoma informacija:</p> <p>Gintaro prekybos keliai: https://www.vle.lt/straipsnis/gintaro-prekybos-keliai/#articleImages-2</p> <p>Apie Gintaro kambarį: https://www.vle.lt/straipsnis/gintaro-kambarys/</p> <p>1959 m. sukurtas animacinis filmas <i>Jūratė ir Kastytis</i>: https://www.youtube.com/watch?v=4Rmn11Acz64</p>

Mokymosi scenarijaus eiga:

Dalis	Veiklos aprašymas	Skiriamas laikas
Pradžia	<p>Įženkite į temą pradėdami keliais klausimais ir bendra diskusija vaikų grupėje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ką jums simbolizuoja oranžinė spalva?</i> - <i>Kaip manote, kur oranžinės spalvos galime pamatyti daugiausiai mūsų šalyje/Lietuvoje?</i> - <i>Kas yra iškasenos? Kodėl jos svarbios?</i> 	5 min.
Pagrindinė dalis ir aptarimas	<p>Atliekami visi tyrinėjimai (seką galite pasirinkti). Jei vaikai visus keturis tyrinėjimus daro savarankiškai, siūlome sekti laiką.</p> <p>Aptarimus su vaikais galite atlikti po kiekvieno tyrinėjimo, arba atlikus visus tyrinėjimus. Siūlome tyrinėjimų rezultatus aptarti Jums prisijungus prie edukacinės platformos ir multimedijos pagalba rodant pažymėtus vaikų atsakymus. Galima ties kiekvienu tyrinėjimu plačiau diskutuoti: <i>Kaip manote, kodėl yra/buvo būtent taip? Ar esate Lietuvoje matę molį, gintarą? Kur?</i></p> <p><i>Galutiniam aptarimui:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kas atliekant tyrinėjimus tau labiausiai įsiminė ar nustebino?</i> - <i>Kaip tau atrodo, kuri iškasena Lietuvoje šiuo metu yra svarbiausia? Kodėl?</i> - <i>Ką dar norėtum sužinoti apie Lietuvos iškasenas?</i> 	55 min.

Kaip tęsti tyrinėjimus?	<p>Po 1 tyrinėjimo su vaikais galite atlikti eksperimentą su titnagu. Eksperimentui reikėtų dviejų titnago gabalėlių. Jei neturite titnago, galite panaudoti kitas Jūsų aplinkoje esančias uolienas ir pažiūrėti, ar pavyks pasiekti panašaus rezultato.</p> <p><i>Pabandyk perbraukti du titnago gabalėlius, kaip buvo parodyta/pasakota video. Eksperimento metu vaikai gali atsakyti į šiuos klausimus:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kokios buvo žiežirbos? Arba: Kaip manai, kodėl jų nebuvo? • Kam šios žiežirbos gali būti panaudojamos? • Kokius dar žinai ugnies įžiebimo būdus? <p>Po 2 tyrinėjimo su vaikais galite atlikti eksperimentą su gintaru. Eksperimentui atlikti reikėtų gintaro gabaliuko ar smiltelių ir ugnies šaltinio, tarkime, žvakės.</p> <p><i>Atlik eksperimentą. Tau prireiks gintaro gabaliuko arba smiltelių. Atkreipk dėmesį, kad po eksperimento gintaras jau bus pakenktas! Tyrimą atlik su suaugusiojo pagalba. Eksperimento metu vaikai gali atsakyti į šiuos klausimus:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kokia gintaro spalva? Aprašyk. • Apšviesk gintaro gabalėlį šviesa. Kodėl jis vadinamas Saulės akmeniu? • Gintaro gabalėlį/smiltelę pridėk prie ugnies šaltinio. Ar gintaras dega ir kodėl? • Degantis gintaras skleidžia kvapą. Ką jis tau primena? <p>Po 4 tyrinėjimo galite su vaikais paieškoti informacijos ir pasvarstyti/padiskutuoti: kodėl balų rūda šiuo metu Lietuvoje nėra kasama?</p>	Galite pasirinkti laiką
-------------------------	--	-------------------------

